

Gekwetst ben ik vanbinnen

Een cultuurles over liefdesgedichten door de eeuwen heen

De laatste les voor de vakantie is dikwijls een mooie gelegenheid om iets leuks te doen met de leerlingen. Maar leuk is alleen maar leuk als het ook leerzaam is, dat vinden Bas Jongenelen en Claudia Jussen. Een losse en luchtige leerzame les waarin niet teveel leeractiviteiten plaatsvinden, maar die de leerlingen toch iets meegeeft - dát is leuk.

In deze les staan liefdesliedjes centraal, een thema dat veel mensen aanspreekt.

NEDERLANDS...

Smaakt als kaas.
Klinkt als "ik ben trots op..."
Voelt als ijsblokjes.
Ziet eruit als een vogel: een "vlamengo".
Ruikt zoals de muziek van Helmut.
(Sophie)

NEDERLANDS...

Smaakt als lekkere frieten met ketchup eten.
Klinkt als: "Je artikel is geaccepteerd voor publicatie".
Voelt als muziek.
Ziet eruit als een groen bos.
Ruikt als een bloem.
(Shantosh)

NEDERLANDS...

Smaakt als muziek om op te eten.
Klinkt als "ik hou van jou".
Voelt als thuis.
Ziet eruit als een gezellige woonkamer.
Ruikt als het platteland van Brel.
(Ann)

Ann de Smijter

Liefdespoëzie en liefdesliedjes zijn van alle tijden en van alle culturen. In deze les besteden we aandacht aan zulke liefdesliedjes. Nu staat eens niet de taal centraal, maar wat voor moois mensen met die taal allemaal gedaan hebben. Het is een les waarin het draait om het plezier dat je met taal kunt hebben. De duur ervan is één lesuur.

Vorbereiding van de les

Kopieer de gedichten 'Gequetst ben ic van binnen' en 'Wereld zonder jou'. Beide teksten gaan over liefdesverdriet. De ene tekst is ongeveer 500 jaar oud, de andere is zeer recent. Het zou leuk zijn als u 'Wereld zonder jou' (gezongen door Marco Borsato en Trijntje Oosterhuis) ook zou kunnen laten horen in de klas. Het is track 8 van de cd De Waarheid.

De lesdoelen zijn:

- De leerlingen maken kennis met liefdesgedichten.
- De leerlingen weten dat het thema liefde al heel oud is.
- De leerlingen weten dat liefdesgedichten bij onze cultuur passen.
- De leerlingen hebben een leuk en toch leerzaam lesuur.
- Eventueel: de leerlingen weten dat ook in andere culturen liefdesgedichten voorkomen.

'Gequetst ben ic van binnen'

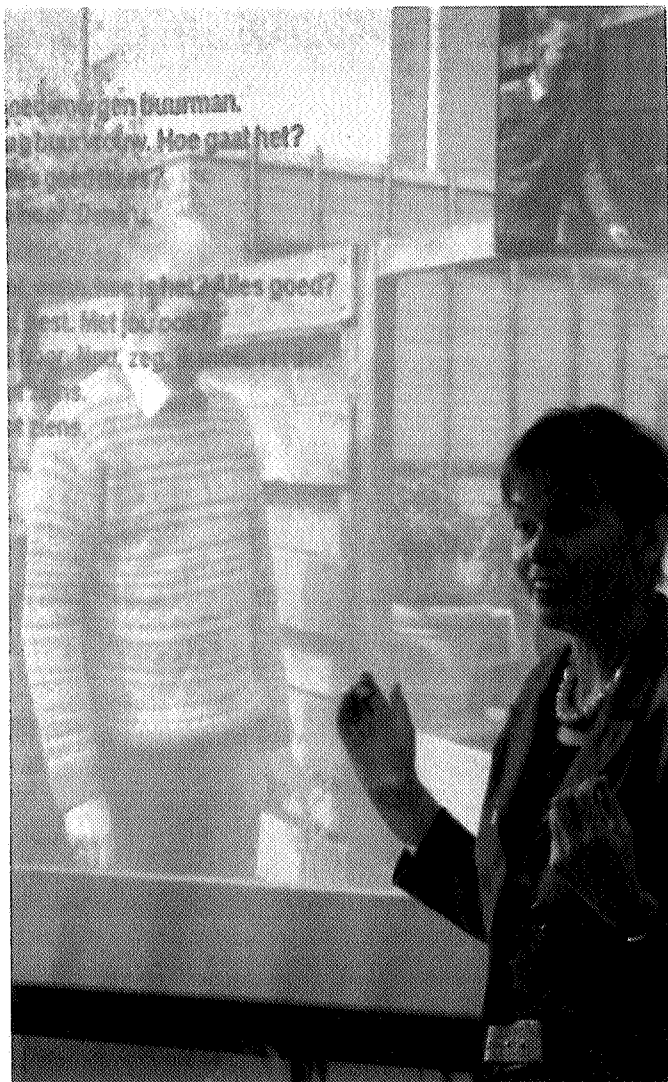
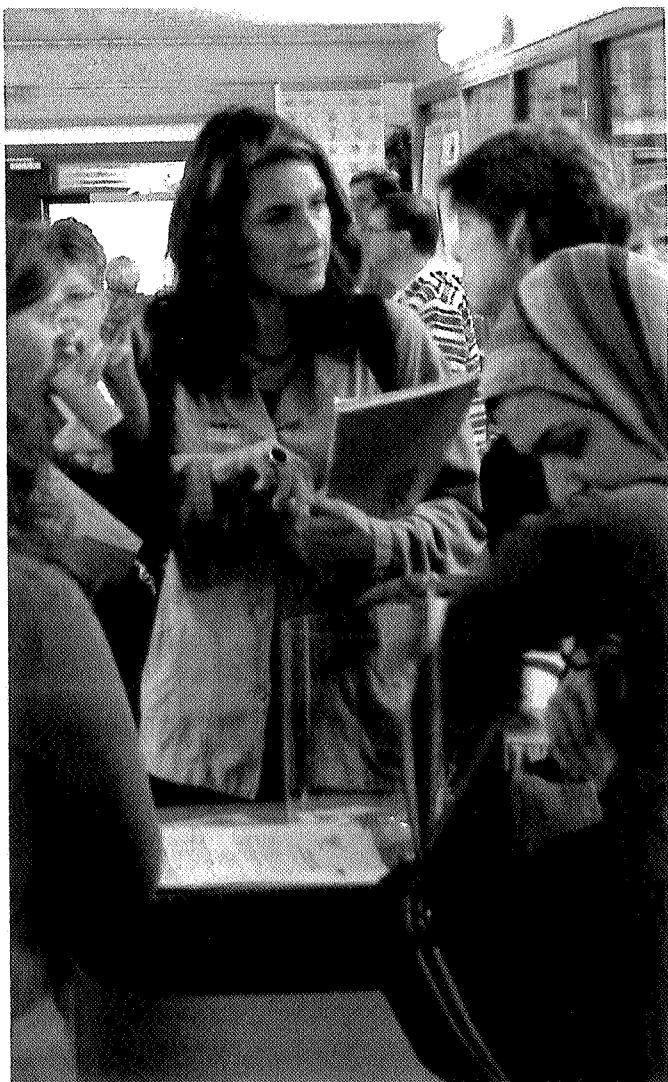
Gequetst ben ic van binnen,
Doorwondt mijn hert so seer
Van uer ganscher minnen
Gequetst so lanc so meer;
Waer ic mi wend, waer ic mi keer
Ic en can gherusten dach noch nachte
Waer ic mi wend, waer ic mi keer
Ghi sijt alleen in mijn gedachte

'Wereld zonder jou'

Marco:
Ik heb een masker opgezet
En als m'n vrienden erom vragen
Zeg ik dat het heerlijk is: alleen
Je foto's zijn al van de wand
Alsof ik zo vergeten kan
Dat ik je mis
Hoe koud 't is
Hoe leeg zo zonder jou
Hier om me heen
Ik kan je niet laten gaan
Al zeg ik dat 't beter is
Alleen en zonder jou
Ik kan 't gewoon niet aan
Ik mis je armen om me heen
Nee, ik leef niet in een
Wereld zonder jou

Trijntje:

Ik heb bijna alles geprobeerd
Alles om je te vergeten
Ik lieg als ze me
Vragen hoe het gaat

Ik lees veel boeken, kijk tv
Maar daar verandert ook niets mee
Ik voel nog steeds
Verlang nog steeds
Ik denk nog steeds
En steeds alleen aan jou

Samen:

Ik kan je niet laten gaan
Al zeg ik dat 't beter is
Alleen en zonder jou
Ik kan 't gewoon niet aan
Ik mis je armen om me heen
Nee, ik leef niet in een
Wereld zonder jou
De tijd staat stil
De tijd die alle wonden heelt
Ze loopt niet zonder jou
Ik kan je niet laten gaan
Al schreeuw ik dat 't beter is
Alleen en zonder jou
Ik kan 't gewoon niet aan
Ik mis je armen om me heen
En alles aan je waar ik zo van hou
Nee, ik leef niet in een wereld
Zonder jou

De les

Deel het gedicht 'Gequetst ben ic van binnen' uit en lees het voor. De taal is Middelnederlands - het Nederlands

van zo'n 500 jaar terug. Het is een Middeleeuws liefdesgedicht. Probeer met de leerlingen door middel van een onderwijsleergesprek te achterhalen wat het gedicht ons wil zeggen. Er is iemand aan het woord die verliefd is, maar deze liefde is niet wederzijds.

De vertaling luidt ongeveer als volgt: Gekwetst ben ik van binnen / Mijn hart is zo zeer gewond / Van jou volle liefde / Ik ben hoe langer hoe meer gekwetst / Waar ik mij ook wend, waar ik mij ook keer / Ik kan niet rusten, niet overdag en niet 's nachts / Waar ik mij ook wend, waar ik mij ook keer / Alleen jij bent in mijn gedachten.

Deel nu het blad uit met 'Wereld zonder jou' en laat eventueel het liedje ook horen. Ook dit is een liefdesliedje. Houd een onderwijsleergesprek met als vraag wat het liedje ons wil zeggen. Het zal blijken dat we met hetzelfde thema te maken hebben.

Als er nog tijd over is, kunt u vragen of er iemand een liefdesliedje of liefdesgedicht in een andere taal kent. Als

dat zo is, hoe klinkt het dan? Interessant is om te achterhalen of er sprake is van hetzelfde thema - waar- schijnlijk wel.

Eigen ervaring

Deze les is gegeven op het 2 College Ruiven in Berkel-Enschot. Na afloop zijn vijf leerlingen ondervraagd over de lesdoelen en of deze gehaald waren. De leerlingen gaven aan dat ze het een plezierige les gevonden hadden. Ze hadden vooraf niet het idee dat er zo iets bestaan had als Middeleeuwse liefdesgedichten, maar na deze les waren ze er wel van op de hoogte. Bovendien wisten ze ook dat de moderne popmuziek thema's gebruikt die al veel ouder zijn. Daar hadden ze niet eerder stil bij gestaan.

*Bas Jongenelen
Claudia Jussen*

*Bas Jongenelen is docent Nederlands aan de Fontys Lerarenopleiding Tilburg
Claudia Jussen is student Nederlands aan de Fontys Lerarenopleiding Tilburg*